

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ชั้น ประกอบด้วย

ชั้นที่ 1 ศึกษาสภาพ และปัญหาการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

ชั้นที่ 2 ศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็นไปตามขั้นตอนและรายละเอียดดังต่อไปนี้

ชั้นที่ 1 ศึกษาสภาพ และปัญหาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 มีวิธีการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 151 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 110 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน เริ่มจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มซึ่งแบ่งออกได้ เป็น 2 กลุ่มคือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีอำเภอในความรับผิดชอบ 9 อำเภอ และเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีอำเภอในความรับผิดชอบ 7 อำเภอ ต่อจากนั้นใช้การสุ่มอย่างง่ายโดย กำหนดให้สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอคือร้อยละ 75 ของจำนวนประชากร โดยคำนวณ

ขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร่ ยามานะ (Yamane, 1973) ที่ความคลาดเคลื่อนระดับ .05 ซึ่งจะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างดังข้อมูลในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ

ที่	อำเภอ	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
		โรงเรียน	ผู้อำนวยการ โรงเรียน	โรงเรียน	ผู้อำนวยการ โรงเรียน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต1					
1.	พระนครศรีอยุธยา	8	8	6	6
2.	นครหลวง	6	6	5	5
3.	บางปะหัน	13	13	9	9
4.	บ้านแพรก	3	3	2	2
5.	ภาชี	8	8	6	6
6.	มหาราช	5	5	4	4
7.	วังน้อย	10	10	7	7
8.	อุทัย	7	7	5	5
9.	ท่าเรือ	6	6	5	5
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต2					
10.	บางซ้าย	6	6	5	5
11.	บางไทร	17	17	12	12
12.	บางบาล	13	13	9	9
13.	บางปะอิน	17	17	12	12
14.	ผักไห่	13	13	9	9
15.	ลาดบัวหลวง	6	6	5	5
16.	เสนา	13	13	9	9
	รวม	151	151	110	110

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม สภาพ และปัญหาการดำเนินงาน โครงการโรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ประกอบด้วยข้อคำถามการดำเนินงาน 4 ด้าน คือ 1.ด้านการบริหาร มีจำนวนข้อคำถาม 11 ข้อ 2.ด้านการเรียนรู้ มีจำนวนข้อคำถาม 23 ข้อ 3.ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม มีจำนวนข้อคำถาม 15 ข้อ และ 4.ด้านการมีส่วนร่วม มีจำนวนข้อคำถาม 11 ข้อซึ่งจะได้แบบสอบถามทั้งหมด 60 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบตามระดับความคิดเห็น ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมิน เป็น 5 ระดับคือ

- 5 หมายถึง สภาพ และปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพ และปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สภาพ และปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพ และปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สภาพ และปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน โรงเรียนดีศรีตำบล ทั้งในประเทศและต่างประเทศ อีกทั้งผู้วิจัยยังอาศัยแนวทางการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล ตามบทบาทของโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 6 - 18)
2. ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถาม วิเคราะห์ขอบเขตของการศึกษา กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา
3. กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แล้วพัฒนาข้อคำถาม เกี่ยวกับการดำเนินงาน โรงเรียนดีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2
4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ ความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณคำถาม และความชัดเจนของภาษา แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางด้านการศึกษา และมีประสบการณ์ในด้านการบริหารการศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชา ว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item objective Congruence: IOC) ได้ค่า IOC = .06 -1.00 (ดังปรากฏดังผลการวิเคราะห์ในภาคผนวก จ)

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้อำนวยการโรงเรียน ศิริคำบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นส่วนสภาพการดำเนินงานโรงเรียนศิริคำบาล เท่ากับ .99 และส่วนปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนศิริคำบาล เท่ากับ .98 (ดังผลการวิเคราะห์ในภาคผนวก จ.)

7. นำแบบสอบถาม ปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา เพื่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (ดังเอกสารในภาคผนวก ง.)

2. ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเอง เก็บข้อมูลระหว่างตุลาคม - พฤศจิกายน พ.ศ.2556 ได้แบบสอบถามกลับคืนทั้งสิ้น 105 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.45

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการ โรงเรียนศิริคำบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ลงรหัสข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลโปรแกรมสำเร็จรูปผู้วิจัยวิเคราะห์หาค่าสถิติในแต่ละตอน ดังนี้

ข้อมูลสภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 เขต 2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่าคะแนนเฉลี่ยข้อมูลสภาพ และปัญหา การดำเนินงานโครงการมาแปลผลดังนี้ (Best & Kahn, 1993 p. 122) (บุญชม ศรีสะอาด, 2540 หน้า 23-24)

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงาน
อยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงาน
อยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงาน
อยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงาน
อยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงาน
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติดังนี้

1. หาความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด (Index of Item-Objective Congruence : IOC) และหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
  - 2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)
  - 2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ขั้นที่ 2 ศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 มีวิธีการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 16 โรงเรียนโดยผู้ให้ข้อมูลคือ

ผู้อำนวยการโรงเรียน โดยผู้วิจัยคัดเลือกโรงเรียนที่จะตอบแบบสัมภาษณ์ อำเภอละ 1 โรงเรียน โรงเรียนที่เลือกเป็นโรงเรียนที่เข้าโครงการ โรงเรียนดีศรีตำบล รุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ผ่านการประเมินโรงเรียนดีศรีตำบล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 เขต 2 แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านการบริหารจัดการ 2. ด้านการเรียนรู้ 3. ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และ 4. ด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนดีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบล ทั้งในประเทศและต่างประเทศ อีกทั้งผู้วิจัยยังอาศัยหลักการบริหารจัดการของโรงเรียนดีศรีตำบล และการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนดีศรีตำบล จากคู่มือดำเนินงาน โรงเรียนดีศรีตำบล ตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 6 - 18)
2. ศึกษาหลักการสร้างแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ขอบเขตของการศึกษา กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา
3. กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และยังประมวลสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลของสภาพ และปัญหาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 มาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์
4. นำแบบสอบถามสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และเพื่อตรวจสอบ ครอบคลุมของข้อความ ความเหมาะสมของปริมาณคำถาม และความชัดเจนของภาษา แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
5. จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 เพื่อขออนุญาตให้กับ ตัวแทนผู้อำนวยการ โรงเรียนดีศรีตำบล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งแบบสัมภาษณ์ และผลการวิเคราะห์ข้อมูลของสภาพ และปัญหาการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ให้กับ โรงเรียนที่ถูกคัดเลือก อำเภอละ 1 โรงเรียนล่วงหน้า 3 วัน ก่อนวันนัดสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการสัมภาษณ์แนวทางพัฒนาการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนดีศรีตำบล ตามแบบสัมภาษณ์แนวทางพัฒนาการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนดีศรีตำบล ซึ่งการสัมภาษณ์จะเริ่มจากการอธิบายสรุปถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูลของสภาพ และปัญหาการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 แล้วจึงทำการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนดีศรีตำบล โดยการสัมภาษณ์ใช้เวลา 1-2 ชั่วโมง ต่อ 1 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และดำเนินการตามวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลในการครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับคืนตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
  - 2.1 จำแนกและจัดระบบข้อมูล เป็นการนำข้อมูลที่ได้อาจจำแนก และจัดหมวดหมู่ ออกให้เป็นระบบ
  - 2.2 นำข้อมูลที่ได้อาจวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) แล้วจึงสรุป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

แนวทางพัฒนาการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา